

DRAFTI I
RAPORTIT TE VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE
MJEDIS
TE AKTIVITETIT
"Fabrike perpunim qumeshti"

Subjekti: “ Lufra” sh.p.k

Vendndodhja: Fshati Bishqethem, komuna Kolonje, rrethi Lushnje, qarku Fier

Pergatiti materialin : “Eko- Studio- Projekt” sh.p.k

Tirane, 2019

PERMBAJTJA

- ✚ Hyrje
- ✚ Baza ligjore
- ✚ Metodika e vleresimit te mjedisit
- ✚ Objektivat dhe qellimi i VNM-se

1. PERSHKRIMI I AKTIVITETIT
2. PERSHKRIMI I RAJONIT KU DO ZHVILLOHET AKTIVITETI
3. VLERESIMI I NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS
4. MASAT PER ELEMENIMIN/ZVOGELIMIN E NDIKIMEVE
5. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

HYRJE

Aktiviteti njerezor qe zhvillohet ne çdo aspekt te vetin, perveç dobesive ne menyre te pashmangshme krijon dhe “produkte” qe ne perfundim mund te sjellin probleme per zhvillimin e qendrueshem te mjedisit. Pavaresisht nga vlerat dhe volumet edhe ne Shqiperi keto probleme vrojtohen dhe shoqeria e shteti kane synuar dhe vazhdojne te organizojne dhe orientojne kete proces. Ndotja e mjedisit nenkupton shkarkimet e cdo lloj mbetje nga pjese te materialeve te ndryshme ne uje , toke, ajer e cila shkakton ose mund te shkaktoje probleme mjedisore te perkoheshme ose te perhershme ne balancen ekologjike te tokes. Se bashku me zhvillimin e madh qe eshte bere ne industri te ndryshme ne menyre te ngjashme me te njejten shpejtesi eshte rritur edhe sasia e mbetjeve nga perdorimi i te mirave materiale. Mbetjet industriale dhe ato urbane te patrajtuara , emetimet e gazeve te demshem ne atmosfere, perdorimi i kimikateve te reja pa marre parasysh demet qe mund ti sjellin mjedisit kane sjelle problemet mjedisore me te cilat ne perballemi ne ditet e sotme.

Materiali qe paraqitet trajton ndikimet ne mjedisin fizik dhe human te aktivitetit:

“Fabrike perpunim qumeshti”

BAZA LIGJORE

Relacioni u pergatit ne zbatim te akteve ligjore dhe nenligjore Mjedisore :

- *Ligji Nr.10 431, date 09.06.2011 “ Per Mbrojtjen e Mjedisit”*
- *Ligji nr. 10 448 date 14.07.2011 « Per Lejet e Mjedisit »*
- *Ligji nr.10 440 date 07.07.2011 « Per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis »*
- *Urdhrin e ministrit nr. 146 dt. 8.5.2007 ”Per miratimin e listes se kuqe te flores dhe faunes”*
- *Udhezimin nr 8 dt. 27.11.2007 “Per nivelin kufi te zhurmave ne mjedise te caktuara”*
- *Ligji nr. 9010 dt. 13.02.2003 “Per administrimin mjedisor te mbetjeve te ngurta”*
- *Ligji nr. 10 266 “Per mbrojtjen e ajrit nga ndotja”*
- *Ligji nr. 10 463 date 22.09.2011 “Per menaxhimin e integruar te mbetjeve”*
- *Vendim nr.805 date 4.12.2003 « Per miratimin e listes se veprimtarive qe ndikojne ne mjedis per te cilat kerkohet leje mjedisore »*
- *Ligj nr. 8094 date 21.03.1996 « Per largimin publik te mbeturinave »*
- *Udhezim nr.1 date 03.03.2009 « Per detyrat e organeve mjedisore per te siguruar pjesemarrjen e publikut dhe te OJF-ve mjedisore ne procesin e vleresimit te ndikimit ne mjedis »*
- *Udhezim nr.3 date 19.11.2009 ‘Per metodologjine e raportit te VNM’*
- *VKM nr.419 date 25.6.2014 « Per miratimin e kerkesave te posacme per shqyrtimin e kerkesave per leje mjedisi te tipave A,B dhe C per transferimin e lejeve nga nje subjekt*

te tjetri, te kushteve per lejet respektive te mejdisit si dhe rregullave te hollesishme per shyrtimin e tyre nga autoritetet kompetente deri ne leshimin e ketyre lejeve nga QKL-ja ».

- *Vendim Nr.13, date 04.01.2013 ” Per miratimin e rregullave, te pergjegjesive e te afateve per zhvillimin e procedures se Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis”.*

1. PERSHKRIMI I AKTIVITETIT

➤ Profili i propozuesit

Subjekti “ LUFRA ” sh.p.k eshte regjistruar prane QKR me numer NIPT-i K33804402L me administrator Z. Arben Ndreka me adrese te selise qendrore ne Fier Kolonje BISHQETHEM Fshati Bishqethem, Lagjja Rruga e Kishes, Autostada Fier - Lushnje, zona kadastrale nr 1197, pasuria nr 5632..Me pergatitjen e dokumentacionit perkates subjekti kerkon te pajiset me Leje Mjedisore tipi B .

Vendndodhja

Fshati Bishqethem, komuna Kolonje, rrethi Lushnje, qarku Fier

Pershkrimi i procesit

Pershkrimi i subjektit dhe aktivitetit "Fabrike perpunimi qumeshti"

Proçesi i punës ne aktivitetin "Fabrike perpunim qumeshti" te subjektit “Lufra” Sh.p.k, fillon me pranimin e lendes se pare qe eshte qumeshti i cili mblidhet nga ferma te ndryshme dhe me pas, ne fabrike fillon procesi i pasterizimit, analizimi i parametrave dhe prodhimi i nenprodukteve te qumeshtit. Pasterizimi behet ne nje temperature 75⁰C. E me nje skremim ne baze te produktit te prodhuar 0.5%, 1.5%, 3.5% yndyre.

Më konkretisht 3 jane proceset kryesore gjate zhvillimiti te aktivitetit

- Homogjenizimi
- Paketimi

- Kontrolli i cilesise dhe hedhje ne treg e qumeshtit dhe nenprodukteve te tij

Në laboratorin e brendshëm të subjektit “Lufra” Sh.p.k kryhen të gjitha analizat e lendes së parë dhe produktit të gatshëm sipas standartit European.

Ne laborator realizohen kontrole të vazhdueshëm, parandalues, në çdo fazë të ciklit të prodhimit:

- **Lënda e parë;** duke filluar nga çasti kur qumeshti vjen ne fabrike
- **Produkte në proces;** në momente të ndryshme të procesit teknologjik
- **Ambienti;** si brenda ashtu dhe jashtë (temperatura, lagështia, , ajrosja, etj.)
- **Produkti i gatshëm;** Qumeshti dhe nenproduktet e tij.

Analizat që kryhen në këtë laborator mund të klasifikohen në dy grupe kryesore:

1. Në grupin e parë të analizave fiziko-kimike, përfshihen analizat, që kryhen mbi lëndën e parë (qumesht).

Këtu bëjnë pjesë analizat e përmbajtjes së proteinës, yndyrës.

2. Grupi i dytë i analizave mikrobiologjike konsiston në kontrollin për infeksione dhe parandalimin e tyre.

Ky kontroll bëhet në tre linja:

- Mjediset e fabrikes
- Tanket e qumeshtit
- Analizat e drejtpërdrejta në qumesht

Këto kontrole kanë karakter parandalues të mikrobeve që mund të futen dhe të dalin nga fabrika. Gjatë realizimit të procesit të prodhimit të qumeshtit, në mënyrë paralele, me orare të caktuara, kryhet mbledhja e qumeshtit, në qendrën e grumbullimit. Qumeshti transportohet në qendrën grumbulluese, nëpërmjet një sistemi plotësisht automatik. Ky sistem kontrollohet drejtpërdrejt nga departamenti i grumbullimit.

Pas grumbullimit, sipas kategorive të përcaktuara në standard, qumeshti ambalazhohet, etiketohet dhe magazinohet. Më pas, qumeshti kalon në procesin e shitjes. Transporti kryhet me mjetet e firmes deri ne destinacionin final ne kushte frigoriferike ne temperaturen 4-6 °C. Eshte kerkese e firmes qe po keshtu te ruhet nga konsumatori.

Persa i perket kaldajes, ajo ndodhet ne pjesen e mbrapme ne fabrikes, dhe funksionon me bersi ulliri dhe pellet. Uji qe del nga kaldaja eshte i distiluar, nje pjese riperdoret, dhe pjesa tjeter derdhet ne rrjetin e zones.

Ne fabriken "Lufra" Sh.p.k perpunohet qumesht i grumbulluar nga fermat dhe trajtohet nepernjete nje teknologjie bashkohore dhe moderne. I gjithe procesi nga marrja e qumeshtit deri

ne paketim kryhet me cikël të mbyllur. Në fabrike zbatohet standardi ndërkombëtar ***EU-ISO 22000:2005***.

Makineria e paketimit të qumështit realizon larjen, mbushjen, mbylljen e tapave, etiketimin, datën e skadimit dhe paketimin me koli në mënyrë automatike.

Pasterizatori është i kompletuar me sistem automatik sipas kërkesave të BE, realizon pasterizimin e qumështit sipas kërkesave të teknologjisë së produktit.

Makineria e paketimit të kosit me gota realizon mbushjen, mbylljen me kapak, datën e skadimit dhe vendosjen në arka në mënyrë automatike.

Homogjenizatori siguron shpërndarjen e yndyrës në mënyrë uniforme në të gjithë qumështin. Përsa i përket higjenes në fabrike sigurohet çdo ditë larja me shtetësi të lartë dhe dezinfektues të garantuar dhe shumë efektiv.

Fabrika ka instaluar **impiancin e trajtimit të ujit**, për trajtimin e ujerave që dalin nga procesi teknologjik i saj, me të gjitha parametrat sipas standardeve Europiane.

Ujerat që dalin nga procesi shkojnë në stacionin e pompimit, me pas kalojnë në vaskat e dekantimit. Gjithsej janë 10 vaska dekantimi. Mbetjet e ngurta (djathëra, yndyrna etj) kapen sipas një procesi mekanik. Me pas, sipas procesit biologjik bëhet ndarja e llumit (shllamit) me ujë me anë të mikroorganizmave (pasi janë arritur kushtet e caktuara). Pjesa e ngurte e trajtuar meret me autobot dhe dërgohet në impiancin e trajtimit të ujerave Kavaje, për ritrajtim.

2. PERSHKRIMI I RAJONIT KU DO ZHVILLOHET AKTIVITETI

Gjeologjia e rajonit

Në këtë rajon kemi të bëjmë me tokat e hirta e të kafta, këto toka janë formuar mbi shkëmbinj argjilor të neogjenit. Kane profile të diferencuara me ngjyrë të hirtë të kuqërremte, përberje mekanike subargjilore të mesme në të rënde. Përberja kimike e tyre tregon se janë mestarisht të pasura me humus. Përsa i përket elementeve ushqyese të asimilueshme nga bimët këto toka paraqiten të varfëra me azot dhe fosfor dhe të pasura në patos. Kuota ku është ngritur ky aktivitet është me një ngritje të vogël nga toka bujqësore e cila lejon që të kemi vetrjedhje të ujërave të

bardha dhe te reshjeve. Nga ana gjeologjike ne bazamentin ne bazamentin ku eshte ndertuar ky aktivitet ka te bej me formacionin kuaternar Q₄AL. Formacioni argjilor nuk lejon qe ujerat siperfaqesore te reshjeve si dhe uejrat e ndotura te futen ne thellesi, por ato per shkak te kuotes se larte dhe kanaleve kullues drejtohen drejt kanalit kryesor ku para se te shkojne ne kuoten me te ulet ka nje grope dekantimi.

Klima

Fieri ashtu si e gjithë Shqipëria bën pjesë në brezin e klimës mesdhetare, dhe dallohet për tipare më të shprehura mesdhetare, e cila karakterizohet nga vera e nxehtë dhe e thatë me shkëlqim të madh të diellit dhe dimër i butë dhe me rreshje të mëdha. Ngricat dhe dëbora janë dukuri tepër të rralla. I nxehti fillon që prej mesit të pranverës dhe vazhdon deri në fund te tetorit. Klima e Fierit është e ngrohtë sepse Fieri laget nga deti dhe është i mbrojtur nga lindja prej erërave të ftohta. Fieri dallohet për numerin e lartë të ditëve me diell, mesatarisht 2800 ore në vit. Rreshjet kanë rregjim kohor shumë të çrregullt ato janë përqendruar kryesisht në gjysmën e ftohtë të vitit, sasia mesatare e tyre arrin 980-1000 mm/vit. Vera në Fier është e thatë dhe shpesh nuk bie shi për javë të tëra. Muajt më të lagesht janë nëntori dhe janari, kurse muajt më të thatë korriku dhe gushti. Erërat fryjnë në drejtime të ndryshme por gjatë dimrit mbizotëron era e jugut, e cila sjell edhe rreshje të mëdha, ndërsa gjatë verës era fryn nga veriu dhe veriperëndimi. Afërsia me detin bën qe klima te jetë e butë dhe vetëm ne raste tepër te rralla temperaturat të bien nën zero. Temperatura mesatare vjetore lekundet nga 150C-160C. Klima e Fierit lejon zhvillimin e një bujqësie shumë degëshe. Gjithashtu tokat bujqësore mund të shfrytëzohen 2-3 herë ne vit. Zona ku do zhvillohet aktiviteti ka klime mesdhetare fushore. Temperatura mesatare me e larte eshte ne muajin korrik, gusht 23 °C, dhe me e uleta ne muajin Janar 7.2 °C. Ndryshimi i lageshtise relative te ajrit gjate vitit eshte i lidhur ngushte me ecurine e temperatures se ajrit. Vlerat me te larta te lageshtise jane ne periudhen e ftohte te vitit ndersa me te uleta ne periudhen e ngrohte te tij. Per arsye se jemi prane zones fushore dhe ne afersi te detit mbizoterojne erera nga kuadrati i perendimit dhe veri perendimit. Ne dimer mbizoterojne erera te lindjes dhe te jugut.

Trashegimia arkitektonike

Aktiviteti qe kryhet nuk prek zonat turistike, zona te mbrojtura, zona arkeologjike, arkitektonike, objekte te trasheguara dhe te ndertuara nga njeriu me rendesi historike, sepse

ne kete zone ato nuk ekzistojne. Eshte per t'u theksuar se ne kete zone nuk ka monumente kulture, zona arkeologjike dhe gjeomonumente.

Flora dhe fauna

Bota natyrore bimore dhe shtazore e rrethit është transformuar nga veprimtaria e njeriut. Megjithatë zona dallohet për disa lloje bimesh e kafshesh sidomos ne pjeset bregdetare e fushore. Takohen disa lloje kafshesh si urithi, cakalli, nusja e lales, dhelpra, shkurteza, mellenja, thelleza e fushes si dhe disa lloje te ndryshëm zvarranikesh e gjarprinjs. Ndërsa ne ujerat e detit gjenden shumë lloje peshqish si qefulli, levreku, koca etj. Zona bën pjese ne brezin e shkurreve dhe te pyjeve mesdhetare. Shkurret perbehen nga nenkati I makies, ku rriten shkurret me gjelberim te perhershem si mareja, shqopa, gjineshtra, dafina. Ne këtë nenkat bimor rriten edhe disa drure te lartë si selvia, valanidhi, pisha e bute dhe e eger, qe ne disa raste formojne pyje te vegjel

Pasurite ujore

Ne kuadrin e pasurive natyrore rëndësi të veçantë kanë pasuritë ujore, ku përveç detit Adriatik, rrethi përshkohet nga lumenjtë Seman, Vjosë e Gjanica. Semani - 281 km i gjatë formohet nga bashkimi i Devollit me Osumin në afërsi të Beratit. Sipërfaqja e pellgut ujëmbledhës është 5949 km², prurja mesatare vjetore e tij arrin në 96 m³/sek. Semani është ndër lumenjtë më eroziv, duke e bërë lumin me eroziv në vend. Vjosa - 272 km i gjatë buron nga malet e Pindit në Greqi. Sipërfaqja e pellgut ujëmbledhës është 6700 km², ndërsa prurja mesatare vjetore e tij arrin 195 m³/sek. Gjanica - 67 km buron nga burimet e Poçemit e të Kalivaçit. Sipërfaqja e pellgut ujëmbledhës është 234 km². Është një nga lumenjtë më të ndotur në vend, për shkak të derdhjes së naftës. Rrethi ka edhe disa liqene artificiale ku më i madhi e më i rëndësishmi prej tyre është ai i Kurjanit me sipërfaqe 375 ha, ujërat e tij përdoren për ujitje.

3. VLERESIMI I NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS

Çdo aktivitet që zhvillohet shoqërohet me pasoja dhe ndikime në mjedis, që janë pjesë e atij kompromisi që shoqëria jone ka zgjedhur për të zhvilluar. Megjithatë e rëndësishme është që të kuptohet natyra e këtyre proceseve, forma e shfaqjes së tyre dhe me analitikisht ndikimet e çdo operacioni të kryer.

Mbetjet e ngurta

Mbetjet që do të krijohen nga stafi do të mblihen në vendet e caktuara nga shoqëria për të terhequr me pas nga pushteti vendor . Përsa i përket mbetjeve nga aktiviteti ato do të jenë mbetje nga skarciteti i bidonave si dhe mbetje nga llumrat që gjenerohen nga impianti i trajtimit të ujërave. Mbetjet nga skarciteti i bidonave të cilat do të dergohen për riciklim në subjektin i cili është i pajisur me licencën përkatëse për menaxhimin e tyre, mbetjet nga llumrat do të grumbullohen në konteniere të mbyllur për të derguar me pas për trajtim në momentin e krijimit të një sasi të konsiderueshme.

Ndikimet mbi popullsinë

Zhvillimi i këtij aktiviteti nuk ka ndikime negative mbi popullsinë përreth, përveçse zhvillimi i këtij aktiviteti do të sjellë përshtetshmëri dhe disa baroreve përreth duke kontribuar sadopak në rritjen e mirëqenies në zonë përreth.

Ndikimet në cilësinë e ajrit

Përsa i përket shkarkimeve në ajër nga zhvillimi i aktivitetit nuk emetohen gaze të demshme në atmosferë për mjedisin apo banorët e zonës përreth. Referuar natyrës së procesit do kemi shkarkime në ajër nga kaldaja.

Ndikimet në ujë

Uji i përdorur në procesin teknologjik do përdoret vetëm për larjen dhe pastrimin e ambjentëve të makinerive të aktivitetit subjekti e ka pajisur aktivitetin me impiant të trajtimit të ujërave, si rezultat ujrat pas trajtimit do të shkarkohen të pastra në ujrat sipërfaqësore. Përsa i përket ujërave të gjeneruar nga stafi ato do të shkarkojnë në sistemin e kanalizimeve të zonës.

Ndikimet nga zhurmat

Objekti është larg qendrave të banuara dhe do punohet vetëm në nderresën e parë në këto rrethana intensiteti i zhurmave të krijuara nga mjetet e transportit nuk përben problem shqetësues për zonën përreth por as për punonjësit brenda Aktivitetit, linja teknologjike nuk ka zhurmë në

nivele te larta per kete arsye nuk jane te nevojshme masat mbrotese ndaj zhurmave sepse eshte brenda normave te lejuara per mjedise pune.

Ndikimet ne flore dhe ne faune

Nga zhvillimi i ketij aktiviteti nuk do te preken bime te zones pasi zona ne te cilen do te zhvillohet aktiviteti eshte toke e lene djerre dhe gjithashtu dhe fauna qe takohet ketu eshte mjaft e varfer mund te takohen kryesisht insekte. Shkurret qe takohen ne rrethim e Lushnjes perbehen nga nenkati I makies, ku rriten shkurret me gjelberim te perhershem si mareja, shqopa, gjineshtra, dafina. Ne këtë nenkat bimor rriten edhe disa drure te lartë si selvia, valanidhi, pisha e bute dhe e eger, qe ne disa raste formojne pyje te vegjel. Megjithate thespjme se nga ky aktivitet nuk preken shkurre apo peme .

1. MASAT PER ELEMENIMIN / ZVOGELIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS

Masat zbutese per menaxhimin e mbetjeve te ngurta

Mbetjet qe do te krijohen nga stafi do te mblidhen ne vendet e caktuara nga shoqeria per tu terhequr me pas nga pushteti vendor . Persa i perket mbetjeve nga aktiviteti ato do te jene mbetje nga skarciteti i bidonave si dhe mbetje nga llumrat qe gjenerohen nga impianti i trajtimit te ujrave. Mbetjet nga skarciteti i bidonave te cilat do te dergohen per riciklim ne subjektin i cili eshte i pajisur me licencen perkatese per menaxhimin e tyre, mbetjet nga llumrat do te grumbullohen ne konteniere te mbyllur per tu derguar me pas per trajtim ne momentin e krijimit te nje sasie te konsiderueshme.

Masat zbutese per ndikimet ne cilesine e ajrit

Persa i perket shkarkimeve ne ajer nga zhvillimi i aktivitetit nuk emetohen gaze te demshem ne atmosfere per mjedisin apo banoret e zones perreth. Referuar natyres se procesit do kemi shkarkime ne ajer nga kaldaja.

Masat zbutese per ndikimet ne uje

Uji i perdorur ne procesin teknologjik do perdoret vetem per larjen dhe pastrimin e ambjenteve e te makinerive te aktivitetit subjekti e ka pajisur aktivitetin me impiant te trajtimit te ujrave, si rezultat ujrat pas trajtimit do te shkarkohen te pastra ne ujrat siperfaqesore. Persa i perket ujrave te gjeneruar nga stafi ato do te shkarkojne ne sistemin e kanalizimeve te zones.

Masat zbutese per ndikimet nga zhurmat

Objekti eshte larg qendrave te banuara dhe do punohet vetem ne nderresen e pare ne keto rrethana intensiteti i zhurmave te krijuara nga mjetet e transportit nuk perben problem shqetesues per zonen perreth por as per punonjesit brenda Aktivitetit, linja teknologjike nuk ka zhurma ne nivele te larta per kete arsye nuk jane te nevojshme masat mbrotese ndaj zhurmave sepse eshte brenda normave te lejuara per mjedise pune.

Ndikimet ne flore dhe ne faune

Nga zhvillimi i ketij aktiviteti nuk do te preken bime te zones pasi zona ne te cilen do te zhvillohet aktiviteti eshte toke e lene djerre dhe gjithashtu dhe fauna qe takohet ketu eshte mjaft e varfer mund te takohen kryesisht insekte. Shkurret qe takohen ne rrethim e Lushnjes perbehen nga nenkati I makies, ku rriten shkurret me gjelberim te perhershem si mareja, shqopa, gjineshtra, dafina. Ne ketë nenkat bimor rriten edhe disa drure te lartë si selvia, valanidhi, pisha e bute dhe e eger, qe ne disa raste formojne pyje te vegjel. Megjithate thespjme se nga ky aktivitet nuk preken shkurre apo peme .

✚ Mbrojtja nga aksidentet dhe kushtet ne pune

➤ Detyrat e subjektit qe do te zhvilloje aktivitetin:

- Do te punesohen punonjes qe e kane mbushur moshen per pune dhe specialist te profesioneve qe kerkohen.
- Do te punesohen punonjes qe kane eksperience te gjate ne profesion.
- Punonjesit para fillimit te punes dhe gjate saj ne menyre periodike do te instruktohen per rreziqet ne pune dhe masat e menytrat per parandalimin e tyre.
- Punonjesit do te pajisjen me mjete mbrojtese si maska kunder pluhurave.
- Do te instruktohen punonjesit ne menyre periodike.

➤ Detyrat e punonjesve:

- Te mos perdore pije alkoolike para fillimit te punes dhe gjate kohes se punes.
- Te kontrolloje gjendjen teknike te pajisjeve ne perdorim para fillimit te punes dhe pasi konstaton gjendjen e rregullt te tyre fillon punen.
- Kur konstaton difekt dhe nuk eshte ne gjendje ta eliminoje ndalon punen dhe ve ne dijeni pergjegjesin me te afert.
- Te perdore mjetet individuale te mbrojtjes gjate punes.